

Krajské kolo Dejepisnej olympiády pre SŠ

12. ročník, školský rok 2019/2020

Písomný test pre kategórie A a B

Odpoveďový hárok

Dátum:.....

Identifikačné číslo žiaka:.....

Počet dosiahnutých bodov:.....

Test opravili:.....

1. Vysvetlite nasledujúce pojmy:

sofista.....

proskripcie.....

konkordát.....

majordóm.....

rekonquista.....

Vyšehradská schôdzka (1335)

.....

2. Z nižšie uvedených pojmov vyberte tie, ktoré súvisia s rímskymi dejinami a priradte ich do obdobia kráľovstva alebo republiky.

tribún ľudu, Peloponézsky spolok, zákony 12 tabúl, Romulus, Spartakovo
povstanie, ostrakizmus, ServiusTullius, Solón, 753 – 510 pr. Kr.

kráľovstvo

republika

3. So vzostupom ktorej z uvedených skupín sa spája termín HELENIZMUS?

a) Spartánov

b) Macedóncov

c) Etruskov

4. Už v staroveku možno hovoriť o prejavoch globalizácie napr. aj prostredníctvom tzv. Hodvábnej cesty.

A) Vysvetlite pojem „globalizácia“

B) Uved'te krajinu, ktorá položila základy tzv. Hodvábnej cesty

5. Namiesto písmen A, B a C doplňte údaje chýbajúce v texte:

A – rok A – mesto

B

C

6. A) Zakrúžkujte pravdivé výroky.

B) Písmená priradené k pravdivým výrokom vpíšte postupne (zľava doprava) do tajničky pod textom a vysvetlite vylúštený pojem.

a) Leonardo da Vinci bol jednou z najslávnejších osobností klasicizmu.....K

b) Najvyššou územnou jednotkou na území okupovanom Turkami boli pašalíky.....V

c) Medzi najvýznamnejších predstaviteľov európskeho panovníckeho absolutizmu patrili Ľudovít XIV., Filip II. Habsburský a August II. Silný.....E

d) V roku 1683 sa Turkom podarilo dobyť Viedeň a usadiť sa na našom území.....B

e) Moskovská Rus sa zásluhou Ivana IV. Hrozného stala silným štátom.....D

f) Štefan Bočkaj bol vodcom prvého protihabsburského stavovského povstania.....U

g) Univerzita v Trnave bola založená v roku 1465 Matejom Korvínom.....M

h) Prvý murovaný kresťanský kostol na našom území bol vysvätený v Nitre.....T

i) Prítomnosť Turkov zasiahla mnohé oblasti života obyvateľov u nás, výnimkou však bol jazyka, ktorý neovplyvnila.....O

j) Ondrej II. bol v roku 1212 prinútený vydať Zlatú bulu, ktorá garantovala dedičnosť majetkov šľachty.....A

--	--	--	--	--	--

=

7. Za vlády ktorého panovníka sa udiali spomínané dôležité kroky v odbore lekárskej starostlivosti?

8. Ako sa nazýva spoločnosť, v ktorej bol Juraj Fándly aktivistom?

.....

9. Ako sa volali dve tajné spoločnosti uhorských jakobínov?

.....

10. Doplňte chýbajúce údaje:

A) názov panstva

B) názov dielni

11. Ktorý z národovcov je autorom textu piesne *Nad Tatrou sa blýska*?

a) Samuel Tomášik

b) Janko Kráľ

c) Janko Matúška

12. A) Určite roky, ktoré predstavujú obdobie nazývané metternichovu éru.

.....

B) Ktorí dvaja rakúski cisári v tom období stáli oficiálne na čele štátu?

.....

13. Tváre prezidentov Jeffersona, Washingtona, Roosevelta a Lincolna boli v roku 1942 vytesané do granitu hory Rushmore (Mount Rushmore).

A) Uvedte mená prezidentov v chronologickom poradí, v akom zastávali svoj úrad.

.....

B) V akom období vykonával funkciu prezidenta Lincoln?

.....

14. Ako sa volal akademický spolok, ktorého členom bol Milan Rastislav Štefánik počas svojich vysokoškolských čias v Prahe?

a) Slovan

b) Tatra

c) Detvan

15. Zakrúžkujte pravdivé tvrdenia o živote Milana Rastislava Štefánika:

a) Štefánik sa narodil v rodine podnikateľa v liehovárníctve v Brezovej pod Bradlom.

b) Štefánik študoval v Prahe medicínu.

c) Spolu s Milanom Hodžom sa angažoval v tzv. belvederskej politike, ktorá vkladala nádej na zmenu v Rakúsko-Uhorsku do následníka trónu Františka Ferdinanda d'Este.

- d) Štefánik patril k hlasistom, bol v hnutí aktívny, publikoval v časopise HLAS, ktorý vychádzal v rokoch 1898 – 1914.
- e) Meteorologické pozorovania realizoval na Mont Evereste.
- f) Pôsobil pod vedením profesora J. Jansena vo hviezdárni v Meudine pri Paríži.
- g) Na jar v roku 1914 bol spoluzakladateľom Československej národnej rady.
- h) Ako major francúzskej armády rokoval od prvých dní Veľkej vojny, ktorá vypukla v 1914 roku v USA, v Rusku, v Taliansku o možnosti vytvorenia československých légii.
- i) V júni 1918 ho vymenoval (resp. prepožičal hodnosť) za francúzskeho generála predseda francúzskej vlády Georges Clemenceau.
- j) Mohyla Milana Rastislava Štefánika na Bradle bola slávnostne odhalená pri príležitosti 20. Výročia vzniku Československa v roku 1938.

16. Utvorte z nižšie uvedených slovných spojení tri skupiny podľa toho, k dejinám ktorej krajiny sa viažu. Napíšte názvy týchto troch krajín a priradte k nim slová z ponuky:

februárová revolúcia, júlová revolúcia, WASP (White – Anglo-Saxon – Protestant), krvavý týždeň, krvavá nedeľa, Monroova doktrína, obsadenie vichystického územia, otcovia pútnici, NEP (Nová ekonomická politika)

- 1)
- 2)
- 3)

17. Z ponúkaných pojmov pospájajte tie, ktoré spolu súvisia a správne trojice zapíšte pomocou uvádzajúcich číslíc a písmen spôsobom napr.: I-A-1

I Tomáš Garrigue Masaryk	A predstaviteľ domáceho odboja	1 USA
II Ján Országh	B jeden z vedúcich činiteľov zahraničného odboja	2 Londýn
III Emil Stodola	C vytvoril Český komitét zahraničný	3 Moskva
IV Milan Rastislav Štefánik	D predseda Slovenskej ligy	4 Paríž
V Albert Mamatej	E vodca slovenskej delegácie, ktorú prijal Mikuláš II.	5 Budapešť

.....

18. Nižšie uvedené dokumenty zoradíte chronologicky - najstaršiemu priradíte č. 1, najmladšiemu č. 6.

- a) Žilinská dohoda _____
- b) Deklarácia o zvrchovanosti Slovenskej republiky _____
- c) Pittsburská dohoda _____
- d) Vianočná dohoda _____
- e) Clevelandská dohoda _____
- f) Deklarácia slovenského národa _____

19. Namiesto písmen A, B a C doplňte údaje chýbajúce v texte:

A.....

B

C

D) Zakrúžkujte tú možnosť, ktorá opisuje pomery v Nemecku na začiatku 30. rokov 20. storočia:

- a) V čele Nemecka bol kancelár s neobmedzenou mocou, ktorý hneď po tom, ako sa ujal funkcie, začal vyjednávať s okolitými krajinami, aby prijali občanov iného než nemeckého pôvodu žijúcich v Nemecku.
- b) V čele Nemecka bol prezident, ktorý vládol spoločne so stranou NSDAP. Boli naklonení všetkým národnostným menšinám žijúcim v Nemecku, pokiaľ dodržiavali platné zákony, podľa ktorých mohli žiť len v mestách, kde žila nadpolovičná väčšina rasovo čistého nemeckého obyvateľstva.
- c) V čele Nemecka bol prezident s neobmedzenou mocou, ktorý v roku 1932 schválil zákon, že všetci občania iného než nemeckého pôvodu musia prijať nemecké občianstvo.
- d) V čele Nemecka bol kancelár s neobmedzenou mocou, ktorý sa pustil do ráznej očisty ríše od protivníkov, ktorých videl najmä v politických odporcoch, Židoch a iných geneticky „nečistých prímiesí“, aby vytvoril ríšu nadväzujúcu na historické tradície.

20. Do prázdnych okienok v tabuľke (na ďalšej strane) doplňte chýbajúce informácie – názov ekonomického modelu, jeho autora alebo najznámejších predstaviteľov (stačí uviesť priezvisko) alebo základné znaky.

AUTOR/PREDSTAVITEĽ	EKONOMICKÝ MODEL	CHARAKTERISTIKA
<i>Franklin Delano Roosevelt</i>		
	<i>Kenyesovská ekonomika</i>	
		plán hospodárskej pomoci pôvodne určený celej Európe na prekonanie následkov vojny
	perestrojka	

Autorky: PhDr. Anna Bocková, PhD., PhDr. Daniela Kodajová, PhD.

Recenzentka: Mgr. Daniela Hrnčiarová, PhD.

© Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Vydal: IUVENTA - Slovenský inštitút mládeže, Bratislava 2020